

Magyar Agrár-és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet

A ragadozógazdálkodás hatása a védett és vadászható fajokra a Kiskunsági
Nemzeti Park területén

Belső konzulens: Dr. habil Biró Zsolt

Intézetvezető: Prof. Dr. Heltai Miklós

Készítette: Mészárosné Gázsó Diána

E3KPMZ

Vadgazda mérnök MSc

Levelező

Gödöllő

2024

A DIPLOMADOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Belső témavezető: Dr habil Biró Zsolt, egyetemi docens, MATE, Szent István Campus,
Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet

Külső témavezető: Lóránt Miklós, területkezelési csoportvezető, Kiskunsági Nemzeti Park
Igazgatóság

Vizsgálatom középpontjában a KNPI vadászterületének a Lapos-rét elnevezésű területrésze állt, mely egy fontos tűzokdűrgő helynek számít. A dúvadgyérítési időszak végén a parktól kapott kotorék helyek alapján az összes kotorékot ezen a területen felkerestünk a park vadőrével együtt. A kotorékokat felmértük azok lakottsága és ragadozófaja alapján. A kotorékok a felkeresés alkalmával betemetésre kerültek. Egy hónappal a kotorékok betemetése után a terület visszaellenőrzése történt, hogy maradt-e róka, ill. borz a területen. Az esetleges visszakaparásokat egy térképen jelöltem. Majd télen és kora tavasszal már a csapdázási időszakkal egybe kötve került vizsgálatra a mintaterület, melyet szintén térképen a QGIS program segítségével szemléltettem és elemeztem. Azt állapítottam meg, hogy a téli időszakban a visszakaparások száma jelentősen megnőtt, ez jelentheti azt is, hogy a bevándorolt egyedek keresték a szaporodási időszakra a megfelelő helyet.

Elemeztem a róka, a borz és dolmányos varjú gyérítési rátájának értékét 2017-2023-ig a KNPI 600550. számú területén. A róka és borz esetében egyik vizsgált évben sem éri el a megfelelő értéket az eredmény, de 2023-ban már megközelíti azt. A dolmányos varjú gyérítési rátája az utóbbi években jóval meghaladta a kívánt 1,4-es értéket. Összességében a ragadozógazdálkodás fejlődése figyelhető meg a területen.

A csapdázási módszerek vizsgálata során megállapítottam, hogy a leghatékonyabbnak bizonyult a dolmányos varjú gyérítésében a négyrekeszes csapda, a róka esetében a lőfegyverrel való gyérítés, míg a borznál a testszorító csapda bírt nagy jelentőséggel.

Az SPSS programban elvégzett szignifikancia vizsgálatok, melyeket a ragadozók gyérítési rátája és a mezei nyúl illetve tűzok létszám adatai alapján végeztem el, nem mutattak szignifikáns kapcsolatot. Azaz nem látok összefüggést a ragadozók gyérítésének mért értéke és a tűzok ill. mezei nyúl állományának növekedése illetve csökkenése között.

A KNPI- től kapott 3 db vadkamerát használva aktívnak titulált róka és borz kotorékokat figyeltem meg. A kamerák 2024. február 1-től 2024. április 10-ig voltak kint a területen, éppen

a róka és borz szaporodási-és kölykezési időszakában. Mindegyik kamera rögzített mind róka, mind borz mozgást. A róka kotoréknak bélyegzett kotoréknál rókát négy alkalommal láttam a bő két hónap alatt, azaz a kotorék aktivitása megszűnt. A három kotorékból egynél tapasztaltam állandó aktivitást, egy róka kotoréknál. A kamera képeinek kiértékelésénél diagrammon ábrázoltam az adott kameránál történt róka illetve borz mozgásokat. Általánosságban megállapítható, hogy a róka a nap bármely szakában aktív mozgást mutatott, míg a borz csakis napnyugta után és napkelte előtt. A borz főképp februárban volt aktív. A róka mindkét hónapban magas aktivitást mutatott, főképp annál a kotoréknál, ahol lakott.

Összességében megállapítható, hogy a Kiskunsági Nemzeti Park Felső-Kiskunsági egységének vadászterületén intenzív és alapos ragadozógyérítés folyik mind csapdázással, mind löfegyveres gyérítési módszerrel. Az állomány csökkenéséhez szükséges gyérítési rátát egyelőre nem mutatják, de jó irányba halad a gazdálkodás. A mezei nyúl - és túzok állományának változása és a róka, borz és dolmányos varjú gyérítési rátája között szignifikáns kapcsolatot nem találtam. Valószínűsíthető, hogy az élőhely minősége az, ami nagyobb mértékben hat ezekre az állományokra. Ezért nem érdemes egy állomány változásának vizsgálatánál illetve hatásvizsgálatnál csak egy tényezőt, azaz a ragadozógazdálkodást figyelembe venni, hiszen ez egy komplex rendszer, melyet globálisan kell értékelni.